

Een fijn huwelijk

Colofon

ISBN: 978 90 8954 895 5

1e druk 2016

© 2016, Paul Peijnenburg

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Foto voorkant: Margriet de Jager

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Een fijn huwelijk

Paul Peijnenburg

Voor Ollie

Inhoud

DEEL 1	9
1. De voorbereiding	13
2. Vriendjes	25
3. De vader	27
4. De Dijkgraaffjes	33
5. Riet, Pelle en Hendrik	37
6. Broer en zus	40
<i>Uit Johanna's dagboeken (I)</i>	44
7. Quitte	47
8. Panne	53
9. Poen versus poëzie	59
10. De bruine en de zwarte schoenen	63
11. Wat doe jij hier?	67
<i>Uit Johanna's dagboeken (II)</i>	76
12. Klerkenbak	79
13. De mok	82
14. Verloren cahiers	87
15. Het orakel De Dooper	91
16. Dickie en oom Leon	93
<i>Uit Johanna's dagboeken (III)</i>	102
17. Leven	104
18. Trap van een koe	109
19. Intermezzo	116
20. Pas de deux	122
<i>Uit Johanna's dagboeken (IV)</i>	126
21. 'Wat een wonderlijke man'	128
22. Bingo!	134
23. De sneeuwhoop	140
<i>Uit Johanna's dagboeken (V)</i>	151
24. Noodoproep	153
25. Slagveld	154
26. Naar het licht	160

DEEL 2	163
1. Leon en Dickie <i>part two</i>	165
<i>Uit Johanna's dagboeken (VI)</i>	173
2. In de wachtkamer	177
<i>Uit Johanna's dagboeken (VII)</i>	183
3. De oorvijg	186
4. Lachstuip	190
5. Acht cognac en twee Cohiba's	195
<i>Uit Johanna's dagboeken (VIII)</i>	204
6. Aan tafel	207
7. Wachten	216
<i>Uit Johanna's dagboeken (IX)</i>	219
8. Lul	221
9. Dertien woorden, dertien stompen	228
10. Vergetelheid	238

DEEL 1

1. De voorbereiding

‘Nee, nee en nog eens nee!’ Buiten zichzelf gooide Miep Conijn het ochtendblad terzijde, veerde op van de sofa en repte zich naar het kookeiland in de living van haar riante woonboerderij.

‘Godgloeiende ... waarom kan er in deze hut nou nooit eens iets gaan zoals ik dat wil?’ Woest rukte ze de ovenklep open en deinsde vrijwel meteen achteruit. Een dikke walm sloeg haar in het gezicht. Kuchend gooide ze er nog een paar verwensingen uit.

‘*So much for Christmas,*’ hoorde ze achter zich. Het was Karel, haar man. Ze zag hoe hij zich, door de stof van zijn eeuwige kamerjas heen, aan het kruis krabde en geen aanstalten maakte om haar te helpen.

‘Sta daar niet zo,’ snauwde ze, ‘doe wat!’

Karel negeerde haar, slofte naar de koelkast, griste er een pak melk uit en zette dat aan zijn mond.

‘Daar hebben we glazen voor, man,’ kafferde Miep.

Hij nam het ter kennisgeving aan, zette het pak terug en kuierde doodgemoedereerd naar het gemak.

‘Vergeet niet te gaan zitten,’ riep ze hem na.

Miep en Karel waren bijna vijftwintig jaar getrouwd. Een jaar of tien voor ze huwden, hadden ze elkaar in Leiden leren kennen. Beiden studeerden er rechten. Vrijwel gelijktijdig haalden ze hun bul en ze vestigden zich kort daarna als fiscaal jurist in de maatschap Conijn & De Heer te Rotterdam. Toen Kim geboren werd, trok Miep zich hieruit terug om zich volledig te wijden aan het moederschap. Twee jaar daarna kwam Flip. Inmiddels studeerden hij en zijn zus ook al.

De leegte die hun zoon en dochter achterlieten in het ouderlijk huis vulden Karel en Miep sindsdien met onderling gekibbel. Over de strepen in zijn onderbroeken en het lek in haar portemonnee, over zijn scheten en haar gesnurk, over dat hij niet meer wilde praten en zij niet meer wilde neuken. Karel en Miep waren moe. Te moe om te scheiden.

Veel vriendinnen had ze niet. Als ze het al zocht, vond ze vooral gezelschap bij haar hoogbejaarde vader en twee zussen. Haar broer Leon zag ze alleen met Kerstmis. Over precies vier uur zouden ze allemaal, inclusief aanhang, aanschuiven bij het jaarlijkse familiediner. De ellenlange tafel had ze al gedekt. Papa kwam aan het hoofd. Links van hem had Miep haar oudere zus Annie gedacht. Daarnaast kreeg Annies man Aert een stoel en daar weer naast hun zoon Dickie. Kim en Flip maakten het rijtje aan opa's linkerkant compleet. Rechts van papa zat zijzelf, met naast zich haar jongste zus Riet. Riets man Hendrik mocht tegenover Dickie zitten, terwijl Pelle, hun zoon en opa's jongste kleinkind, tegenover Flip plaats mocht nemen. Helemaal aan eind van de dis zat Karel, zo ver mogelijk van Miep vandaan. Leon keek aan de andere kop van de tafel zijn vader in de ogen. Evenals hij zou de zoon alleen komen. Miep hield van orde en decor. Daarom had ze bij elk bord een houdertje geplaatst met daarin een naamkaartje en het menu. Beide had ze met zorg gekalligrafeerd. Boven op ieder bord stond een artistiek gevouwen servet van hetzelfde smetteloze damast als het tafellaken eronder. Het Rosenthal-porselein en sterling tafelzilver voorzagen in zes gangen. Naast de couverts fonkelde geslepen kristal op stelen in verschillende hoogten. Pièce de résistance was een zesarmige kandelaar met echte waskaarsen. De majestueuze gloed ervan liet elk voorwerp op tafel precies goed tot zijn recht komen.

‘Waarom kon die klotekalkoen niet een béétje meewerken?’ sakkerde Miep toen ze de braadslee met twee pannelappen uit de oven trok. Van de monumentale feestvogel was op het oog niets eetbaars meer over.

‘Jij hield toch van knapperig?’ informeerde Karel sarcastisch toen hij na zijn toiletbezoek aan het aanrecht zijn handen kwam wassen. Die opmerking oogstte een vernietigende blik.

‘*Merry Christmas to you too,*’ murmelde hij binnensmonds terwijl hij naar de theedoek greep om zich te drogen.

‘Ooit van een handdoek gehoord?’ keef Miep. Karel trok zijn schouders op, slofte naar zijn bureau, ging zitten en knipte de computer aan. Een minuut later surfte hij naar de beurspagina en bekeek hierop zijn aandelen. Koninklijke Shell en Royal Haskoning waren gestegen, Heineken maakte pas op de plaats, Wolters Kluwer en Fugro kelderden.

‘*All in all* een bescheiden winst,’ stelde Karel tevreden vast. Hij stond weer op, bewoog zich naar de sofa, griste de gezond-verstandkrant van de zitting en begon te lezen.

‘Wat een kutblad is het toch,’ constateerde hij al op de eerste pagina. ‘Neem nou dit ...’ riep hij naar Miep, nadat hij zijn ogen over de in chocoladeletters gedrukte kop had laten gaan.

‘Overleeft ons land tsunami van Bulgaren en Roemenen?’ Met de rug van zijn hand sloeg hij op het gewraakte artikel. ‘Die proletenretoriek. Dat geloof je toch niet?’

Miep hoorde hem niet, of deed alsof. Met een vlijmscherp mes probeerde ze de kalkoen te ontdoen van zijn geblakerde vel. Rond haar lippen speelde een verbeterd trek.

‘Of dit hier,’ zaagde Karel door. ‘Is honger Mexicaanse kannibalenopa eindelijk gestild?’ Nijdig vouwde hij de krant in vieren, gooidde hem op de salontafel en beende naar de badkamer.

‘Wat een ellende. Ik ga me verzuipen in bad,’ voegde hij Miep in het voorbijgaan toe. Hoewel ze niet reageerde, dacht ze maar één ding: ik hoop dat het je lukt.

Op dat moment ging Mieps mobieltje. Ze liet het mes uit haar handen vallen en nam op. ‘Met Miep Conijn.’

‘Dag kind,’ hoorde ze aan de andere kant, ‘dit is papa.’

Miep zuchtte. ‘Wie komt me halen?’ mimede ze voor zich uit. Haar vader stelde haar niet teleur.

‘Wie komt me halen?’ vroeg hij met broze stem.

Elk jaar klonk hetzelfde liedje. Lang van tevoren was met Riet de afspraak gemaakt dat zij, Hendrik en Pelle papa zouden oppikken en hem meenemen naar het diner. Het was haar vader bij verschillende gelegenheden op het hart gedrukt. En toch vergat hij het, zoals hij de laatste tijd steeds vaker dingen vergat. Het had geen zin om hem dat in te pepen. Dan zat ze straks de hele tijd tegen zijn verontwaardigde kop aan te kijken. Boven op die geruïneerde kalkoen was dat nu net wat Miep kon missen als kiespijn.

‘Riet,’ antwoordde ze dus heel rustig. ‘Riet komt je halen, papa.’

Aan de andere kant van de lijn bleef het even stil. Ze wist wat nu ging komen. ‘Kun jij dat niet doen?’ Miep telde tot tien voor ze haar vader antwoordde.

‘Nee, papa, ik moet hier nog van alles voorbereiden. Dat gaat me nu echt niet lukken.’ Weer liet De Heer senior een pauze vallen. Ze hoorde hem naar adem happen voordat hij hierop reageerde.

‘Maar jouw auto heeft zo’n fijne hoge instap. Voor iemand van mijn leeftijd is dat ideaal. Kan Karel niet komen?’

Miep zag in gedachten het gezicht dat hij erbij trok voor zich en moest zich beheersen om haar vader niet recht in zijn

snufferd te zeggen dat hij moest ophouden met zijn gezaag. ‘Riet en Hendrik komen je halen, papa, en daarmee uit. Je zult zien dat het vijf uur is voor je er erg in hebt.’

Mocht ze het idee hebben dat hiermee de kous voor haar vader af was, dan kwam ze bedrogen uit. Als altijd moest en zou de ouweheer het laatste woord hebben. En zoals altijd slaagde hij er ook nu in Miep het gevoel te geven dat ze faalde als dochter.

‘Als het zo moet,’ antwoordde de pater familias, ‘kom ik net zo lief niet. Ik weet wanneer ik ongewenst ben. Bel Riet en Hendrik maar af. Je vader warmt vanavond wel iets op uit de koelkast.’ Een droge klik, gevolgd door de ingesprektoon, informeerde Miep dat het hem menens was.

Een sigaret, dacht ze, ik moet nu een sigaret ...

Miep rookte niet, althans niet officieel. Alleen als de actualiteit haar op de proef stelde stak ze er een op. En dat gebeurde nogal eens. Voortdurend eigenlijk. Waren het niet de akkefietjes met haar vader waarover ze zich opwond, dan was het wel haar man, het weer, de rij voor haar aan de kassa, de rij naast haar die harder opschoot, kringen op het tafelblad of een schilderij aan de muur dat iets uit het lood hing. Soms be kroop Miep het gevoel dat het leven op zich er genoeg in schiep haar te sarren. Dat alles en iedereen tegen haar samenspande. En waar had ze dat in godsnaam aan te danken? Was ze niet altijd zorgzaam en attent voor anderen? Liep ze niet voor iedereen het vuur uit de sloffen, ook als daar helemaal niet om gevraagd werd?

Uit de linker schuiflade onder het aanrecht haalde Miep een pakje *Silk Cuts* tevoorschijn. Zenuwachtig frunnikte ze er een sigaret uit en stak die op. Ze posteerde zich voor de terras-

deuren die uitzicht boden op de weilanden. Het sneeuwde. Terwijl ze diep inhaleerde, dacht ze terug aan haar moeder. Over een week was het precies dertien jaar geleden dat ze overleed. Miep miste haar nog dagelijks. Mama's dood kwam volledig onverwacht. Het was nieuwjaarsdag 2002. Traditiegetrouw zat de hele familie bijeen in het formidabele pand dat haar ouders aan de Ringgracht bewoonden. De mannen en de kinderen schaatsten die middag, de vrouwen bereidden het diner voor. Juist op het moment dat Annie een fles rood ontkurkte, zakte mama achter het zespitsfornuis ineen. 'Het wordt me zwart voor ogen, Miep,' waren haar finale woorden. Op weg naar het ziekenhuis had ze, na een tweede attaque, haar laatste adem uitgeblazen. Vijf dagen erna werd ze onder grote belangstelling ter aarde besteld. Johanna de Heer was geliefd.

Opnieuw nam Miep een haal van haar sigaret. In de verte repte zich een haas over het sneeuwdek. Ze zag hoe hij af en toe inhield, zich op zijn achterpoten zette, met oren omhoog en zijn snuitje in de lucht eventueel onheil peilde, om vervolgens zigzaggend zijn pad te vervolgen.

'Het wordt me zwart voor ogen, Miep.' Die woorden waren niet tot Annie gericht, noch tot Riet, maar tot háár. Zonder dat haar moeder dit ooit uitgesproken had, was duidelijk dat Miep haar van alle kinderen het meest na aan het hart lag. Dit vond zijn oorsprong in Mieps jongste jaren. Waar haar broer en zussen zonder veel problemen ter wereld waren gekomen en opgroeiden als blakende peuters, kende Miep een koude start. Om een zwangerschapsvergiftiging te voorkomen, moest een gynaecoloog haar anderhalve maand te vroeg uit het lichaam van Johanna snijden. Dit gebeurde

in het Centre Hospitalier de Fontainebleau, dicht bij het NAVO-hoofdkwartier, waar Jacob, haar echtgenoot, in die tijd werkte als militair. De weken erop vochten artsen en verpleegsters voor haar jonge leven. Vanaf het moment dat haar gestel dit weer toestond, droeg Johanna hier dagelijks haar steentje toe bij met een vurig gebed tot Maria in de kapel van het ziekenhuis. Pas na vijf maanden mocht ze haar tweede dochter meenemen naar huis. Ze was de koning te rijk.

Hoewel Johanna's gebeden verhoord waren, bleef Miep een zorgenkind. Waar Annie alle kinderziektes probleemloos doorstond, leidden die bij haar jongere zusje steevast tot complicaties. Meer dan eens bracht ze, soms weken aan één stuk, door in een ziekenhuisbed. Tijdens de bezoeken week Johanna dan geen tel van haar zijde. Soms nam ze Annie met zich mee. Meestal liet zij haar oudste echter over aan de zorg van Nel, de kindermeid. Alleen op die manier kon ze haar onverdeelde aandacht geven aan het kind dat haar op dat moment het hardst nodig had.

Ondanks haar ziekelijke dispositie, was Miep een opgeruimd en vrolijk kind. Heel anders dan Annie, die van nature erg op zichzelf was en soms uitgesproken nukkig kon zijn. Miep leek hierin op haar moeder. Annie was een kind van haar vader.

Een schot dat opklonk van buiten, haalde Miep terug in het hier-en-nu. Ze vroeg zich af waar het vandaan kwam. Met haar neus vrijwel op het glas, kijkend naar links, zag ze Moffo, de pointer van de burens, door de sneeuw spurten en als stipje aan de einder verdwijnen. Toen de hond even later terugkeerde in haar gezichtsveld had hij iets in zijn bek. 'Het ziet ernaar uit dat Hans en Marij vanavond haas eten,' hoorde Miep achter zich zeggen. Het was Karel.

‘Jezus man, je laat me schrikken. Ik dacht dat jij in bad zat,’ reageerde Miep.

‘Iets vergeten,’ antwoordde haar man nonchalant. Hij liep naar zijn bureau en haalde uit een van de laden een kistje corona’s. Nadat hij het deksel ervan had geopend, selecteerde hij met zorg een sigaar, trok deze langzaam over de volle lengte onder zijn neus door, snoof het aroma ervan goedkeurend op en keerde met een vergenoegde grijns op zijn gezicht weer terug naar waar hij vandaan kwam. Karel wist dat het Miep mateloos irriteerde als hij er zo, in de badkamer, de vlam in joeg, maar geen haar op zijn hoofd die er ook maar een seconde over nadacht om het daarom niet te doen. Hij mocht gewoon graag een rokertje opsteken wanneer hij relaxed achterover in de jacuzzi lag, en het was eerlijk gezegd niet zijn probleem dat het er dan dagen achtereen stonk als in een bruin café. Om dit ignorante gedrag haatte Miep haar man, maar ze verkoos het er dit keer geen opmerking over te maken. Wel stak ze het intermezzo als wisselgeld weg voor het moment dat hij weer eens over haar hebbelijkheden begon.

Ze draaide zich opnieuw om en concentreerde zich op het tafereel dat zich buiten afspeelde. Moffo had zijn buit inmiddels voor de voeten van zijn baas in de sneeuw laten vallen. Hans aaide zijn hond over de kop en gaf hem iets ter beloning. Toen hij zich weer oprichtte, hing hij het van zijn schouder gegleden jachtgeweer recht en kuierde op zijn gemak terug naar zijn stee. Zijn linkervuist omklemde de oren van de dode haas. Moffo volgde op twee meter rechts achter hem. Da’s nog eens een vent, dacht Miep bij zichzelf. Besmukt drukte ze de gedachte weg.